

סרטני החול אינם מבינים את התשליך ובשר-אדם מוגש על צלחת של נייר



מתה שנה, תחי השנה!

עמדתי ליד השנה הגוססת. ראיתי את ראשה מוטת לצד, ופיה ממלמל „טוב למות בעד ארצנו.“ סגרתי לה את שמוי רות העיניים וכיסיתי פניה בסדין. חשתי שמישהו יבוא לר- מר אל מלא רחמים. אבל היו עסוקים בקניות של ערב חג.



צריכים לחכות שנה שלמה בשביל לתפוס את הרגע בו השנה החדשה נולדת. אף על פי שהכל צפוי בדיוק לפי לוחות שנה, לוחות כיס, לוחות תלויים ולוחות משרד, ואי- פילו אנאלפבית יכול להחזיק את האצבע שלו על הסטופר, בכל זאת עוד לא הצליח איש לראות את הרגע, את השניה, בה נולדת שנה חדשה, כי חדר-היולדות של השנה החדשה לא נמצא בקריה או בבניינטון, אלא בשוק הכרמל ובסופרמרקט.



רעש געש מהומה. בוקה מבוקה ומבולקה. מי שלא דוחף, נדחף. ילדים קטנים רומסים זקנים ברגל גאחה, הזקנים בוע- טים בנשיים הרות, והחנונים מעלים את מחירי המיצרכים לגבהים כאלה, שמדדיו-קרי-המחיה מתחיל לרדת. בסופרמרקט אין יותר סלי מתכת, ומי שלא מתיאש, הולך ועומד שעה בתור. כל פועלי הדחק וכל הרעבים מקבלים פתאום תיאבון וכל הקרועים והבלואים רצים לא איוויר לקנות פיוזמות חשודות על חשבון השנה הבאה, על חשבון כיסוח העשב מסוללת הרכבת אלילת שעדיין לא קיימת. ערב ראש השנה היום, ולא כל יום פורים.



ערב ראש השנה היום ועד שעות הצהריים מזדרזים לגמור את הקניות. פקקי-תנועה סותמים את הכבישים, וכל מכו- נית מנסה לגמור את עודף הקילומטראז' הישן, כדי להת- חיל שנה חדשה כבר מההתחלה. שורפים בנוזן על ריק. צופרים על לב השמיים ושותר-התנועה מניחים את הפקקים לנפשם והולכים לחלק לילדי השכונה לשנות טובות של המטה הארצי.

גם הפקקים נמסים עם חום היום, וכאשר יורד הערב והמלאך הממונה על עונות השנה מכה בתוף השמיים, גוים ונעלמים שאריות החול ועוד לפני שהשנה החולפת מסתלקת לה לכל הרחוקות, יורדת כבר מלמעלה הילה של קדושה ואופפת את הרחובות בנייר צלופן עשוי גיליון שקוף. הי- עיטף את העיר בהינומה של חג.



שקט. רחובות ישרים כסרגל וריקים כקיבה של שובת- רעב. מפעם לפעם חולפת מונית ומעבירה לביתו מאחר בנשף, או יולדת לבית-חולים. ראשוני המתפללים יוצאים החוצה בחליפות חדשות ונעלים מבריקות, ומובילים ביד אחת ילד מגוהץ במכנסיים קצרים, וכיפה כחולה של יזד טוב או ירושלים עיר הקודש או קבר רחל על ראשו. הולכים לבית-הכנסת, ומתחת לבית-השחי מחזור גדול בכריכה שחורה. והכריכה השחורה אינה חדשה ואינה נוי- צת ואינה מגוהצת כקפל המכנס, אלא דהויה מאבק ומרו- פט מרוב שנים ומרוב בלוי ושהיה באינטרסול. ממנו הורני דוהו רק לפני שעה קלה. שערות סרוקות, גוף רחוק, בגדים חדשים, נעלים מבריי- קות ומחזור בלה ומזוקן. זה סמל מסחרי של השנה החדשה.



לילה זרוע כוכבים ונחירות. לאחר התפילה וסעודת- הערב, נמה כל כרס בשלום על משכבה. שרידי עמל מתור- חים, מתרפים. גח כפוף פורק עול. שלושה ימים של גופש, שלושה ימים של חופש. בית הבראה של אלוהים. צריך לנוח היטב לפני התפילות של מחר. תפילות מייגעות, חצי יום של תפילות.

הבוקר בא, והשמש העולה מושכת את האנשים החוצה. ביד אחת מחזיקים בשקית קטיפה של הטלית, ובשניה מוש- כים את הילד שכבר הכרנו אותו אתמול. בגדיו כבר לאי- כליכך מגוהצים ונעליו כבר לא-כליכך מבריקות. אבל הי- כיפה עדיין צמודה לראשו כסיכה. כשהם מגיעים לבית- הכנסת, פונה האב אל הספסל בכותל הדרומי, שעלה חמי- שים לירות, והילד מצטרף לשאר הילדים, ההולכים לחפש בולים בפחיה-אשפה של המשרדף ולטפס על האקליפטוסים.



ראש השנה הוא שבת של עישון סיגריות. השד יודע כי המציא את החוכמה הזאת. יושבים עשר דקות בבית-הכנסת, על הספסל היקר (חמישים לירות!) ומיד רצים החוצה, עטופים בטלית, כדי לעשן סיגריות בצל האילנות. אינני יודע מה מהפללים שם בפנים, בתוך בית-הכנסת, אבל אני יודע בדיוק מה מעשנים בחוץ, כי ראיתי את זנבות הסיגריות

מאמינים לעירייה שתגקה את הירקון ותפריח את השממה!
★
ראש השנה נגמר ועכשיו כבר שבת בבוקר. עיד יום אחד של חופש! למי יש כוח לחופשות כאלה? אדם לעמל יולד. תן לו שבת אחת לשבוע, ויהיה מבסטי חאלכ. אבל שלושה ימים?

תפריט השנה

העולם הזה מילא גליון שלם באנשי שנה ולא הזכיר אפילו במילה אחת את תפריט השנה, כאילו אוכל זה לא ב'אדם.

חומים ופחינה המשיכו להיות המאכלים הלאומיים וכן גם קבאב ושישליק. הפיליטופישי נעלם כמעט מהמסעדות המזרחיות אבל הדגים המטוגנים עלו והיו קרובים מאוד לזכות בתואר תפריט השנה, לולא הופיע זמן קצר לפני סוף השנה מאכל חדש.

כחודש לפני ראש השנה, כאשר אורחי מדינת ישראל היו קמים בבוקר ושפתים את הקומקום על תנור הגז ופותחים את עתון הבוקר, היתה נופלת לתוך הצלחת שלהם, מהכותרת הראשית, גזיתו הקרה של דימומבה, מבושלת בלי מלח בידי קאסאבובו. אורחי ישראל, הרגילים לבלוע כל מה שמגיש להם העתון, בלעו גם את התבשיל הזה ולקקו לעצמם את האצבעות, כי בשר טעים כזה כבר לא טעמו זמן רב. אבל ההנאה היתה נמשכת רק כמה שעות, כי בעתוני הצהריים כבר היו מודיעים שלמומבה חי ואכזבת האנשים הייתה כה גדולה, שמרוב כעס היו אוכלים בו במקום את קאסאבובו לארו- חת הצהריים.

למחרת בבוקר, כשהיו עוד פעם פותחים את עתון הבוקר, שוב היתה נופלת גזיתו המכה של דימומבה

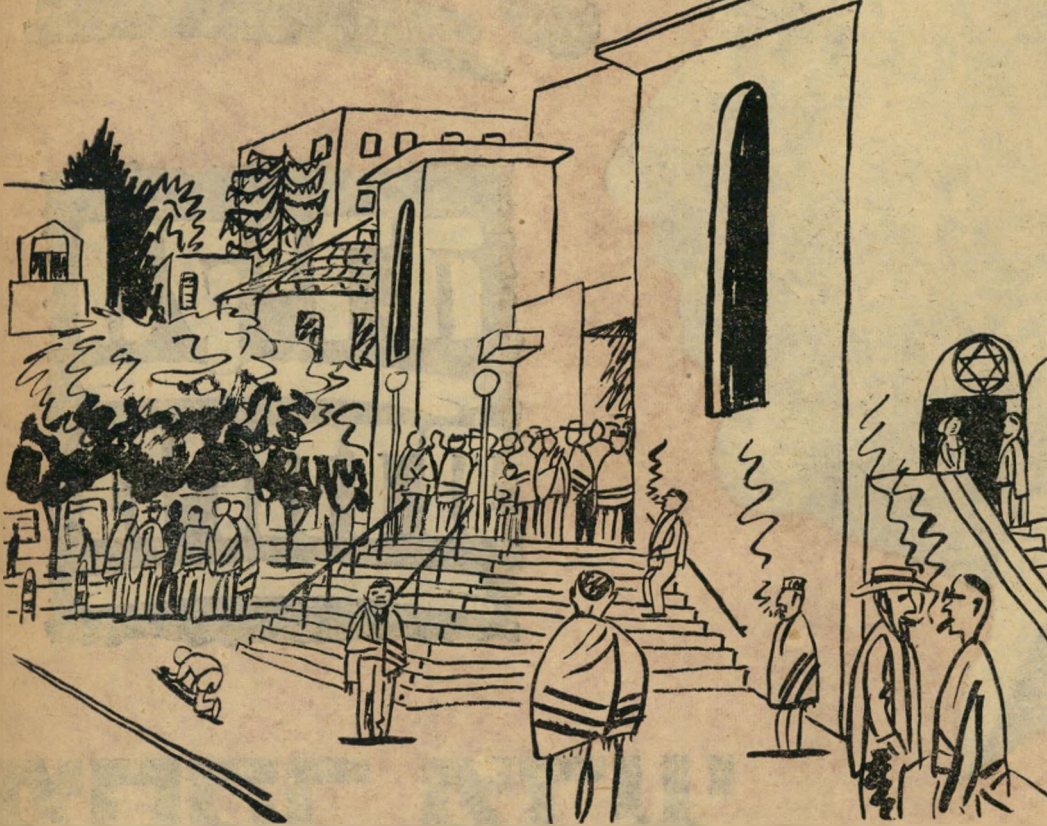
מתעופפים ברוח. בין מציצה אחת לשניה מנסרים בעיות המנסרות בעולם ומלבנים עסקי פוליטיקה שוטפת, עד ש- יוצא עשן והשמש המסכן, הרואה שבתוך בית-הכנסת כבר אין מנין, רץ החוצה ומושך את המתפללים בחורה, שלא יאבד לחזן הד לשירתו. צהריים. עד שהתפילה נגמרת, הקיבה כבר ריקה וריח הסיגריות משאיר טעם מר בפיה. מורידים את הילד מעל עץ הברוש הסמוך. מנערים את האבק מעל מכנסיו החדשים ומונים את מספר הכפתורים שנשרו, ורצים ישר הביתה אל השולחן-ערוך.

השולחן-ערוך. מפה לבנה כשלג. את שני כתמי השומן לא רואים, כי העמידו עליהם את קערת המרק, אוכלים דגים. עצם נתקעה בגרון. איפה הלחם? פרוסת חלה גורפת את העצם לתוך בני-המעיים. מרק מהביל עם כיסוני בשר, עוף צלוי עם חזרת, לפתן וכוס תה. מקפלים את המפית ותולים את המכנסיים בארון. לוקחים עתון מלא מאמרים משעממים ונרדמים מיד עד למנוחה.

מנוחה. רגע אחד... ומה עם התשליך? שותים בבהלה כוס תה עם עוגה ורצים אל הים. מרוב הלילות שוכחים את העבירות בבית, ומנערים לתוך חול החוף את אניצי- הטבק של הסיגריות, שהתפוררו בכיס ונדחקו פנימה לתוך הקפלים. השמש השוקעת שולחת את קרניה האחרונות אל הממוגים העומדים על החוף וסותמים בנעליהם את פתחי המחילות של סרטני-החול, שלא יכולים להביך מה הרעש הזה למעלה, ולמה ירדה עליהם חשכה באמצע היום.



יום שני של ראש השנה. הנפש כבר שבעה מן המנוחה ומן השינה. רק הסיכוי לעשן כמה סיגריות בחצר בית- הכנסת דוחק קצת מרץ לעצמות היגיעות. יוצאים עם המח- זור והטלית. את הבן כבר לא מושכים בכוח. רוצה? ילך.



כל עשר דקות יוצאים מבית-הכנסת לעשן סיגריות

לתוך הצלחת ובצהריים שוב היה חוזר לתחיה ומחליף את קאסאבובו. כך נהגו חושבי ישראל ממזון טרי מדי יום ביומו, שלא נפסק אפילו כאשר מובוטצ'ו התערב. דבר זה חזר ואישר מחדש את שנאמר כבר בתצפית שהקנרי בלזים שנעלם באפריקה עומד להופיע בקרוב בארץ מערבית מסוימת אחרת (העולם הזה 123456).

לא רוצה? שלא ילך. רק שלא יבלבל את המוח ולא יסתובב ברחובות כמו פרא-אדם. אבל כבר ביציאה נתקלים בסרחון. אוי לעיניים שכך רואות! פתיחובל בכניסה מלאים על גדותיהם. זו תורה וזה שכרה? שנה חדשה עומדת מתחת לחומה, ולא מספיק שדמעות זולגות מהעשן שנכנס לה ל- עיניים, הנה גם את פתיח-אשפה לא מריקים, אהב עוד